

Usmernenie k organizácii udeľovania

Ceny Slovenskej republiky za krajinu

platné pre rok 2014

Slovenská agentúra životného prostredia
Odbor starostlivosti o životné prostredie, environmentálnej výchovy a vzdelávania

Usmernenie k organizácii udeľovania Ceny Slovenskej republiky za krajinu

PREAMBULA:

UVEDOMUJÚC SI ČORAZ VIAC RASTÚCI VÝZNAM KRAJINY V PROCESE
UDRŽATEĽNÉHO ROZVOJA SPOLOČNOSTI SA SLOVENSKÁ REPUBLIKA V ZMYSLE
ČLÁNKU 11. EURÓPSKEHO DOHOVORU O KRAJINE ROZHODLA UDEĽOVAŤ
CENU SLOVENSKEJ REPUBLIKY ZA KRAJINU

Cena Slovenskej republiky za krajinu (ďalej len cena) je čestným vyznamenaním, pre organizácie, ktoré ideovo, tematicky a prakticky prispievajú k implementácii Európskeho dohovoru o krajine na národnej úrovni.

1. Cieľ Ceny Slovenskej republiky za krajinu

Cieľom udeľovania ceny je oceniť aktivity smerujúce ku kvalitnému a udržateľnému manažmentu krajiny. Cena je motivačným nástrojom pre kontinuálnu podporu starostlivosti o všetky typy krajiny a ocenením príkladných snáh o dosiahnutie napĺňania spoločných cieľov v procese implementácie Európskeho dohovoru o krajine. Slovenská republika udeľuje túto cenu na podporu prezentácie úspešných aktivít smerujúcich k ochrane, manažmentu, plánovaniu krajiny na Slovensku a následnej nominácie víťazného projektu na udelenie medzinárodného ocenenia *Cena Rady Európy za krajinu*.

2. Vyhlasovateľ a národný koordinátor ceny

Vyhlasovateľom ceny je Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, národným koordinátorom je Slovenská agentúra životného prostredia. Súčasťou procesu udeľovania ceny môžu byť partneri a mediálni partneri.

3. Oprávnení kandidáti

Oprávnenými kandidátmi sú:

- miestne a regionálne samosprávy,
- združenia miestnych a regionálnych samospráv (mikroregionálne partnerstvá),
- cezhraničné združenia miestnych a regionálnych samospráv spoločne spravujúce krajinu,
- mimovládne organizácie

Kandidovať na ocenenie môžu opakovane oprávnení kandidáti s výnimkou laureátov predchádzajúcich ročníkov. Kandidáti na ocenenie sa prihlasujú na základe realizácie oprávnených projektov.

4. Oprávnené projekty

Oprávnenými projektmi sú projekty s charakterom implementovaných krajinných koncepcií a opatrení, splňajúce kritériá pre posudzovanie *Ceny Slovenskej republiky za krajinu*.

5. Spôsob návrhov kandidátov na cenu

Kandidáti na udelenie ceny sa prihlasujú prostredníctvom prihlášky (návrhu) realizovaných projektov. Projekt je možné priamo prihlásiť realizátorom projektu, alebo môže byť navrhnutý inou právnickou alebo fyzickou osobou. Pri prihlásení návrhu inou stranou je potrebné, ako súčasť prihlášky, doložiť písomný súhlas kandidáta s návrhom na cenu.

6. Proces udelenia ceny

Po vyhlásení ceny v príslušnom roku, na ktorom je zverejnený termín akceptácie návrhov, budú predložené návrhy spracované národným koordinátorom ceny. Tieto návrhy prejdú administratívnou kontrolou posudzujúcou oprávnenosť ich predloženia. Následne národný koordinátor vyberie nominácie (nominované projekty) na *Cenu Slovenskej republiky za krajinu*. Nominované projekty budú obhajované pred odbornou komisiou, ktorá na základe bodového hodnotenia (v prípade rovnosti bodov na základe hlasovania) určí laureáta *Ceny Slovenskej republiky za krajinu*. Odborná komisia môže udeliť osobitné uznanie aj ďalším nominovaným projektom.

6.1 Vyhlásenie ceny

Cena sa vyhlasuje oficiálnym otvorením možnosti podávať prihlášky oprávnených kandidátov prostredníctvom oprávnených projektov. Cena sa vyhlasuje slávnostným spôsobom, tlačovou konferenciou, zverejnením usmernenia a podmienok pre daný rok na webovej stránke vyhlasovateľa (Ministerstva životného prostredia SR), národného koordinátora ceny (Slovenskej agentúry životného prostredia) a samotnej web stránky ceny (www.cenazakrajinu.sk).

6.2 Propagácia a mediálna kampaň

Súčasťou ceny je propagačná a mediálna kampaň, ktorú zabezpečuje vyhlasovateľ a národný koordinátor ceny v súčinnosti s partnermi a mediálnymi partnermi ceny.

6.3 Konzultácie

Národný koordinátor ceny poskytuje potenciálnym kandidátom konzultácie k vypracovaniu prihlášok v termíne od vyhlásenia po konečný termín akceptácie návrhov. Konzultácie sú poskytované v mieste sídla národného koordinátora ceny.

6.4 Príjem a spracovanie predložených projektov – prihlášky

Prihlášky sa prijímajú do termínu akceptácie návrhov, zverejnenom na vyhlásení ceny. Prihlášky sa prijímajú na adrese národného koordinátora ceny, ktorá je zverejnená pri vyhlásení ceny, poštou alebo osobným odovzdaním u národného koordinátora ceny. Formulár

prihlášky so zoznamom povinných príloh je zverejnený na webovej stránke ceny a národného koordinátora v deň vyhlásenia ceny.

6.5 Administratívna kontrola národným koordinátorom

6.5.1 Administratívna kontrola

Po uplynutí termínu akceptácie prihlášok, národný koordinátor vyhodnotí predložené prihlášky v zmysle predmetu kontroly. Národný koordinátor si vyhradzuje právo na základe rozhodnutia manažéra a organizačnej rady ceny vyradiť prihlásené projekty nespĺňajúce predmet kontroly, alebo porušujúce základné princípy Európskeho dohovoru o krajine. O vylúčení prihláseného projektu spíše manažér zápisnicu.

6.5.2 Predmet administratívnej kontroly

- oprávnenosť kandidáta
- oprávnenosť projektu v zmysle súladu s kritériami pre posudzovanie ceny
- úplnosť prihlášky a požadovaných príloh

6.5.3 Dopracovanie

V prípade, že národný koordinátor v procese kontroly zistí nezrovnalosti prihlášky, ktoré zásadným významom neovplyvňujú proces hodnotenia, vyhradzuje si právo dožiadať od navrhovateľa doplnenie a dopracovanie prihlášky aj po termíne akceptácie prihlášok.

6.6 Nominácie

Na základe výsledkov administratívnej kontroly (6.5) národný koordinátor zverejní projekty, ktoré spĺňajú kritériá, sú nominované na cenu a postupujú na obhajobu pred odbornú komisiu.

6.7 Obhajoba pred odbornou komisiou a predmet hodnotenia

Nominované projekty budú následne prezentované a obhajované pred odbornou komisiou. Nominovaní kandidáti predstavia projekt prostredníctvom 20-minútovej prezentácie a zodpovedajú na otázky odbornej komisie. Z každej obhajoby odborná komisia pripraví záznam a bodové hodnotenie na základe vopred pripravených kritérií v rozmedzí 0-100 bodov. Na základe sumarizácie výsledkov určí odborná komisia laureáta ceny a spíše o tom zápisnicu. Predmetom hodnotenia odbornej komisie je komplexnosť a celkový prínos projektu v starostlivosti o krajinu, miera naplnenia kritérií pre posudzovanie ceny, vzorovosť, príkladnosť, opakovateľnosť a udržateľnosť projektov, kvalita predložených podkladov, prihlášky ako aj samotnej prezentácie a národná reprezentatívnosť pre nominovanie na cenu Rady Európy za krajinu.

7. Kritériá oprávnenosti projektov pre posudzovanie ceny

V rámci hodnotiaceho procesu budú preverované štyri základné kritériá, ktoré musia spĺňať všetky prihlásené projekty. Kritériá sú definované v zmysle uznesenia CM/Res (2008)3 o pravidlách vzťahujúcich sa na *Cenu Rady Európy za krajinu*.

Kritérium 1 Trvalo udržateľný územný rozvoj

Predložené ukončené projekty musia poskytovať hmatateľnú formu ochrany, manažmentu a/alebo plánovania krajiny. To znamená, že projekty musia byť v čase predloženia kandidatúry ukončené a k dispozícii pre užívanie verejnosťou najmenej tri roky.

Okrem toho tieto projekty musia:

- byť súčasťou koncepcie trvalo udržateľného rozvoja a musia byť v súlade so strategickými dokumentmi danej oblasti,
- preukázať svoju environmentálnu, sociálnu, ekonomickú, kultúrnu a estetickú udržateľnosť,
- eliminovať alebo naprávať poškodenia krajinných štruktúr,
- pomáhať pri zveľaďovaní a zlepšovaní kvality krajiny a tvorbe jej nových kvalít.

Kritérium 2 Vzorová hodnota

Implementácia koncepcie alebo opatrení, projektov, ktoré viedli k zlepšeniu ochrany, manažmentu a/alebo plánovania krajiny, musí predstavovať príklad správnej praxe hodný nasledovania ostatnými subjektmi.

Kritérium 3 Účasť verejnosti

Koncepcia alebo opatrenia implementované so zreteľom na ochranu, manažment a/alebo plánovanie krajiny, by mali zahŕňať aktívnu účasť verejnosti, miestnych a regionálnych orgánov, miestnych aktérov a mali by jasne vyjadrovať cieľovú kvalitu krajiny.

Verejnosť by mala byť zapojená do projektu dvoma spôsobmi súčasne:

- prostredníctvom dialógu a výmenami názorov medzi členmi spoločnosti (napríklad verejné stretnutia, diskusie, postupy účasti a konzultácie v teréne),
- prostredníctvom postupov pre účasť verejnosti na plánovaní koncepcií implementovaných národnými, regionálnymi a miestnymi orgánmi.

Kritérium 4 Zvyšovanie vedomia

Projekty nominované na *Cenu Slovenskej republiky za krajinu* by mali byť súčasne zamerané na zvyšovanie povedomia občianskej spoločnosti, súkromných organizácií a verejných orgánov, týkajúcich sa hodnoty krajiny, jej úlohe a zmien v krajine.

8. Odborná komisia

Odborná komisia je zložená z odborníkov v starostlivosti o krajinu, zo zástupcov verejnej správy, samosprávy a zástupcov neziskového sektora. Národný koordinátor môže do odbornej komisie nominovať aj zahraničného experta. Účasť v odbornej komisii, v súlade s princípom transparentnosti, vylučuje možnosť návrhu projektu na cenu subjektu, ktorého zástupca, alebo spolupracovníkom je člen komisie. Počet členov komisie je nepárny a pozostáva z maximálne 9 členov. Komisia si v úvode rokovania zvolí predsedu a tajomníka odbornej komisie. Členov komisie menuje národný koordinátor ceny po dohovore s vyhlasovateľom ceny.

9. Cena

Cena Slovenskej republiky za krajinu má formu plakety (jej alternatívnej umeleckej varianty), diplomu a titulu „laureát Ceny Slovenskej republiky za krajinu 20XX“.

10. Osobitné uznania

Odborná komisia môže v odôvodnených prípadoch oceniť nominované projekty, ktoré neobdržia cenu, ale vynikajú v určitej hodnotenej oblasti, osobitným uznaním. Osobitné uznanie má formu diplomu.

11. Slávnostný ceremoniál odovzdania ceny

Vyhlasovateľ ceny spolu s národným koordinátorom pripraví slávnostný ceremoniál odovzdania *Ceny Slovenskej Republiky za krajinu*. Súčasťou ceremoniálu je tlačová konferencia.

12. Nominovanie národného laureáta ceny na *Cenu Rady Európy za krajinu*

Národný laureát *Ceny Slovenskej republiky za krajinu* získava nomináciu Slovenskej republiky na *Cenu Rady Európy za krajinu*, ako jediný zástupca Slovenskej republiky v zmysle článku 11. Európskeho dohovoru o krajine.

13. Periodicita ceny

Cena je udeľovaná v dvojročnom cykle, v každom párnom roku. V nepárnom roku je laureát národnej ceny nominovaný Slovenskou republikou na *Cenu Rady Európy za krajinu*, podľa pravidiel Rady Európy.

14. Manažment ceny

Cena je manažovaná národným koordinátorom ceny, prostredníctvom manažéra ceny a Organizačnej rady ceny. Manažéra a Organizačnú radu menuje štatutárny zástupca národného koordinátora ceny.

15. Finančné zabezpečenie ceny

Národný koordinátor ceny financuje svoju činnosť na základe kontraktu uzatvoreného s Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky. Zabezpečuje financovanie vlastných nákladov spojených s organizačným a odborným zabezpečením ceny, zároveň zabezpečuje konzultácie s kandidátmi ceny a s laureátom ceny, v súvislosti s nomináciou na *Cenu Rady Európy za krajinu*. Laureát ceny zabezpečuje účasť a prezentáciu svojho projektu v procese udeľovania *Ceny Rady Európy za krajinu*, ako aj na národných podporných a sprievodných podujatiach.

16. Podporné a sprievodné podujatia

Podporné a sprievodné podujatia sú podujatia, ktorých výsledkom je propagácia, diseminácia výsledkov a prezentácia laureáta, ako aj samotnej ceny.

17. Osobitné a záverečné ustanovenia

Na udelenie ceny nie je právny nárok. Kandidát zodpovedá za pravdivosť a úplnosť informácií uvedených v prihláške, jej zaslaním súhlasí s podmienkami usmernenia k organizácii udeľovania ceny a zaväzuje sa znášať všetky výdavky súvisiace s odborným hodnotením a vyhodnotením ceny. V prípade získania ceny sa laureát zaväzuje spolupracovať s národným koordinátorom pri príprave nominácie na *Cenu Rady Európy za krajinu* a znášať všetky výdavky s tým spojené.

18. Termíny ceny platné pre rok 2014

<i>Vyhlasenie ceny</i>	<i>26. 03. 2014</i>
<i>Ukončenie akceptácie návrhov na cenu (ukončenie prijímania prihlášok)</i>	<i>do 30. 06. 2014</i>
<i>Spracovanie návrhov (prihlášok) národným koordinátorom ceny</i>	<i>do 14. 07. 2014</i>
<i>Zverejnenie nominácií na cenu</i>	<i>15. 07. 2014 – 31. 07. 2014</i>
<i>Zasadnutie odbornej komisie</i>	<i>august 2014</i>
<i>Oficiálny ceremoniál odovzdávania ceny</i>	<i>október 2014</i>
<i>Nominácia na Cenu Rady Európy za krajinu</i>	<i>december 2014</i>